

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla dilerim.

A. Kaya
Adalet KAYA

Diyarbakır Milletvekili

20 Haziran 2024 gecesi Diyarbakır İli Çınar İlçesi ve Mardin İli Mazıdağı İlçesi arasında çıkan, 15 insanın yaşamını yitirdiği, çok sayıda yaralının bulunduğu ve yüzlerce hayvanın can verdiği yangının çıkış sebebi tartışmalara konu olmuştur. Görgü tanıklarının elektrik tellerinden çıktığını ifade ettiği yangın ilk resmi açıklamalarda anız yangını olarak yer almıştır.

Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş (DEDAŞ), henüz bilirkişi raporu hazırlanmamışken yangının elektrik tellerinden çıktığını duyuran görgü tanığı İbrahim Eren hakkında "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlamasıyla" suç duyurusunda bulunmuştur. Ancak Elektrik Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi'nin hazırladığı raporda ve Savcılık ön raporunda da Eren'in iddiası doğrulanmaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi'nin yaptığı incelemedeki tespitler aşağıda sıralanmıştır.

- *Yangının çıktığı yerin ekili olduğu, anızın olmadığı görülmüştür.
- *İletim hatlarında birçok noktada eklerin ve liflenmelerin olduğu tespit edilmiştir.
- * Direkteki OG (yüksek gerilim hatlarının, transformatörlerin kondansatörlerin ve anahtarlama cihazlarının aşırı akımlardan korunması için kullanılırlar) sigortalarının yerinde olmadığı, bunun yerine iletkenlerle bypass edildiği ve bu bağlantıların gevşeklikten dolayı arka sebebiyet verebileceği tespiti yapılmıştır.
- * Birçok direkte kırık izolatörlerin olduğu bu durumun atlamalara sebebiyet verebileceği teknik açıdan bir veridir.
- * OG (Orta Gerilim) hatlarda ekili tarım alanlarında ağaç direkleri mevcudiyeti görüldü. Bu ağaç direklerin kullanılması uygun görülmemektedir.
- * Hatların geçtiği güzergahlarda direklerin etrafında yangına karşı bir önlem alınmadığı gözlemlenmiştir. (Direk diplerindeki otların mevcudiyeti vs.) Direk diplerinde süs betonu olmadığı, otların direk dibinde biçilmediği tespiti yapılmıştır.
- * OG hatlarının dibindeki ağaçların atlamaya sebebiyet verebileceği gözlemlenmiştir.
- * İzolatörlerdeki gevşek ve sıkı bağların tekniğine uygun yapılmadığı gözlemlenmiştir.

* Şebekelerin bakım onarımı yapılmadığı teknik işletme sorumluluğu hizmetlerden yararlanılmadığı gözlemlenmiştir.

* Parafudr olmayışı aşırı gerilimlerin oluşmasına dolayısıyla ark oluşumuna sebebiyet vermektedir. (Hat başlarında hat sonlarında ve Trafo girişlerinde mutlaka parafudr kullanılmalıdır)

Raporda yer alan tespitler DEDAŞ'ın çıkan yangında ihmal ve sorumluluğu olduğunu göstermesine karşın, görgü tanığı hakkında aceleyle yapılan suç duyurusu, yine ilgili kurumun hemen yangının çıktığı günün ertesinde direkleri değiştirme ve onarımın yapılması ile delilleri karartma çabası DEDAŞ'ın kendi ihmal ve sorumluluğunu örtme şüphesi uyandırmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Elektrik dağıtım şirketlerinin dağıtım hatlarında bakım onarım yapıp yapmadıklarını Bakanlık tarafından denetlenmekte midir? Denetleme yapılmışsa hatların en son bakım ve onarım tarihleri ne zamandır?
- 2) Savcılık ön raporunda elektrik tellerinden çıktığı tespit edilen Çınar-Mazıdağı yangını hakkında DEDAŞ'a soruşturma başlatılmış mıdır ya da başlatılacak mıdır?
- 3) Yangının hem mağduru hem görgü tanığı olan İbrahim Eren için suç duyurusunda bulunma kararı alan DEDAŞ yetkilileri hakkında soruşturma başlatılacak mıdır?
- 4) Yetkili Elektrik Dağıtım Şirketi DEDAŞ'ın sorumluluğunda olan Enerji Nakil Hatları ve Trafolar Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğine uygun olup olmadığı ve aynı yönetmeliğin 60. Maddesi gereğince Dağıtım Bölgesinde bulunan tüm YG Tesisleri ve Hatlarında YG Tesisleri İşletme Sorumluluğu yürütülüp yürütülmediği Bakanlık tarafından denetlenmekte midir?
- 5) Yıllardır bölgede iletim hatlarının yenilenmemesinden ve altyapı çalışmalarının yapılmamasından kaynaklı yaşanan elektrik kesintilerine, elektrik tellerinden kaynaklı çıkan yangınlar nedeniyle ilgili kuruma bugüne kadar bir cezai işlem uygulanmış mıdır?